

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

बीड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - ३१/२०२५- २०२६ मंगळवार, दिनांक - १५.०७.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०९ ते १५ जुलै २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक १६ ते २० जुलै २०२५, साठी हवामान अंदाज)				
०९/०७	१०/०७	११/०७	१२/०७	१३/०७	१४/०७	१५/०७	दिनांक	१६/०७	१७/०७	१८/०७	१९/०७	२०/०७
							पाऊस (मिमी)	४.०	३.०	९.०	१०.०	३.०
							कमाल तापमान (अं .सें)	३१.०	३२.०	३३.०	३३.०	३२.०
							किमान तापमान (अं .सें)	२४.०	२४.०	२४.०	२५.०	२४.०
							स. दु.	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	८०	८०	८०	७९	७८
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	५२	५१	५१	५१	५०
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१५	१५	१४	१३	१२
							स. दु.	पश्चिम- नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार बीड जिल्ह्यात दिनांक १५, १६ व १८ जुलै रोजी तुरळक ठिकाणी तर दिनांक १७ जुलै रोजी काही ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. बीड जिल्ह्यात पुढील चोवीस तासात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही व त्यानंतर हळूहळू २ ते ३ अं.सें. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे तर किमान तापमानात पुढील चार ते पाच दिवसात फारशी तफावत जाणवत नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १८ ते २४ जुलै २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरी एवढा, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरी एवढे राहण्याची शक्यता आहे.

सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग वाढलेला आहे.

संदेश : पेरणी न झालेल्या ठिकाणी पेरणी योग्य पाऊस (७५ ते १०० मिमी) झाला असल्यास सूर्यफूल, तूर, संकरीत बाजरी, सोयाबीन + तूर (४:२), बाजरी + तूर (३:३), एरंडी, कारळ आणि तिळ, एरंडी + धने, एरंडी + तूर ही पिके घ्यावीत.

पिकांचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
कापूस	रोप अवस्था / वाढीची	कापूस पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. कापूस पिकाची लागवड करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टेशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. कापूस पिकात अंतरमशागतीची कामे करून घ्यावीत. कापूस पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे. कापूस पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडींचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी ५% निंबोळी अर्काची किंवा अँसिटामिप्रिड २० % २ ग्रॅम प्रति १० लिटर किंवा फ्लोनिक्मिड ५० % ६० ग्रॅम प्रति एकर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. कापूस पिकाची लागवड करून एक महिना झाला असल्यास कोरडवाहू कापसास ३६ किलो नत्र प्रति हेक्टर तर बागायती कापूस पिकास ६० किलो नत्र प्रति हेक्टर वरखताची मात्रा द्यावी.
तूर	रोप अवस्था / वाढीची	तूर पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. तूर पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टेशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी.पेरणी केलेल्या तूर पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. तूर पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
मूग/उडीद	रोप अवस्था / वाढीची	मूग/उडीद पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. मूग/उडीद पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टेशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. पेरणी केलेल्या मूग/उडीद पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. मूग/उडीद पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
भुईमूग	रोप अवस्था / वाढीची	भुईमूग पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. भुईमूग पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टेशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. पेरणी केलेल्या भुईमूग पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. भुईमूग पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
मका	वाढीची	मका पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. मका पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टेशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. मका पिकात अंतरमशागतीची कामे करून घ्यावीत. मका पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
ऊस	वाढीची	ऊस कापूस पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. ऊस पिकात पांढरी माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्नेनीसिलियम लिक्नेनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकामध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा अँसोफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणे करावे. इमिडाक्लोपीड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया २०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात (मिसळून फवारणी करावी.
केळी	वाढीची	केळी बागेस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. नवीन लागवड केलेल्या केळी बागेस ५० ग्रॅम नत्र प्रति झाड खतामात्रा द्यावी. केळी बागेत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
आंबा	वाढीची	आंबा बागेस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. आंबा फळ बागेत ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आंबा बागेत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
द्राक्ष	वाढीची	द्राक्ष बागेस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. द्राक्ष बागेतील रोंगग्रस्त पाने काढून टाकावीत व रोंगनाशकाची फवारणी करावी. द्राक्ष बागेतील अतिरिक्त बगल फुटी काढून घ्याव्यात जेणेकरून जास्तीत जास्त सूर्यप्रकाश डोळ्यावर पडल्यास डोळा फुटण्यास मदत होते. द्राक्ष बागेतील वेळीची बांधणी करावी. द्राक्ष बागेत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
सिताफळ	वाढीची	सिताफळ बागेस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. सिताफळ बागेत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे. सिताफळ बागेत तण नियंत्रण करावे.
भाजीपाला	पूर्णलागवड / काढणी	भाजीपाला पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. गादीवाफ्यावर तयार केलेल्या भाजीपाला पिकांच्या रोपांना ४५ दिवस झाले असल्यास पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून भाजीपाला पिकांची (वांगी, मिरची, टोमॅटो इ.) पूर्णलागवड करावी. पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून बियादारे लागवड केल्या जाणाऱ्या भाज्या उदा. भेंडी, कारले, भोपळा, दोडका इत्यादी भाजीपाला पिकांची लागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सिफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रीन १५% १० मीली किंवा डायमॅथोएट ३०% १३ मीली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	पूर्णलागवड / काढणी	फुल पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. पाउस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा असल्याची खात्री करून फुल पिकाची पूर्णलागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	गोवंशीय पशुधनामध्ये लष्मी स्कॉन रोंगाचा प्रादुर्भाव अत्यंत वेगाने होत आहे. याची सर्वात जास्त झळ लहान वयातील वासरंना जाणवत असून मृत्यूचे प्रमाण वाढत आहे. अशा वेळी नियंत्रणासाठी व त्यांची शारीरिक प्रतिकार शक्ती वाढवण्यासाठी १) वासरंना चिक पाजवा. २) वयाच्या सातव्या दिवशी जंतनाशक औषधीची मात्रा द्यावी. ३) महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार लसीकरण करून घ्यावे. ४) आजारी आणि निरोगी वासरे, गोधन स्वतंत्र पणे विलगीकरण करावे. ५) सर्वात महत्वाचे म्हणजे २० % सूशूषा व ८०% काळजी (ज्यामध्ये पाणी, सकस चारा, जखमांची सुशुषा इत्यादी) गोष्टी कराव्यात.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठपरभणी ,

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी — ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

हिंगोली जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक — ३१/२०२५- २०२६ मंगळवार, दिनांक — १५.०७.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०९ ते १५ जुलै २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक १६ ते २० जुलै २०२५, साठी हवामान अंदाज)				
०९/०७	१०/०७	११/०७	१२/०७	१३/०७	१४/०७	१५/०७	दिनांक	१६/०७	१७/०७	१८/०७	१९/०७	२०/०७
							पाऊस (मिमी)	२.०	६.०	९.०	६.०	३.०
							कमाल तापमान (अं.सें)	३२.०	३३.०	३४.०	३४.०	३३.०
							किमान तापमान (अं.सें)	२५.०	२५.०	२६.०	२६.०	२६.०
							स. ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	७७	८०	८१	८१	८०
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	५४	५५	५८	५७	४८
							वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	१५	१२	११	११	१२
							स. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	वायव्य	वायव्य
							दु.					

हवामान सारांश / चेंतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक १८ जुलै रोजी हिंगोली जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जन, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम पावसाची शक्यता आहे. हिंगोली जिल्ह्यात दिनांक १५, १६ व १८ जुलै रोजी तूरळक ठिकाणी तर दिनांक १७ जुलै रोजी काही ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. हिंगोली जिल्ह्यात पुढील चोवीस तासात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही व त्यानंतर हळूहळू २ ते ३ अं.सें. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे तर किमान तापमानात पुढील चार ते पाच दिवसात फारशी तफावत जाणवत नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १८ ते २४ जुलै २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संक. इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बायोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बायोत्सर्जनाचा वेग वाढलेला आहे.

सदेश : पेरणी न झालेल्या ठिकाणी पेरणी योग्य पाऊस (७५ ते १०० मिमी) झाला असल्यास सूर्यकुल, तूर, संकरित बाजरी, सायाबीन + तूर (४:२), बाजरी + तूर (३:३), एरंडी, कारळ आणि तिळ, एरंडी + धने, एरंडी + तूर ही पिके घ्यावीत.

पिकाचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
कापूस	रोप अवस्था / वाढीची	कापूस पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. कापूस पिकाची लागवड करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टेशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. कापूस पिकात अंतरमशागतीची कामे करून घ्यावीत. कापूस पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे. कापूस पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडींचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी ५% निंबोळी अर्काची किंवा अॅसिटामिप्रिड २० % २ ग्रॅम प्रति १० लिटर किंवा फ्लोनिक्झिमिड ५०% ६० ग्रॅम प्रति एकर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. कापूस पिकाची लागवड करून एक महिना झाला असल्यास कोरडवाहू कापसास ३६ किलो नत्र प्रति हेक्टर तर बागायती कापूस पिकास ६० किलो नत्र प्रति हेक्टर वरखताची मात्रा द्यावी.
तूर	रोप अवस्था / वाढीची	तूर पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. तूर पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टेशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. पेरणी केलेल्या तूर पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. तूर पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
मूग/उडीद	रोप अवस्था / वाढीची	मूग/उडीद पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. मूग/उडीद पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टेशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. पेरणी केलेल्या मूग/उडीद पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. मूग/उडीद पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
भुईमूग	रोप अवस्था / वाढीची	भुईमूग पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. भुईमूग पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टेशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. पेरणी केलेल्या भुईमूग पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. भुईमूग पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
मका	वाढीची	मका पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. मका पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टेशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. मका पिकात अंतरमशागतीची कामे करून घ्यावीत. मका पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
ऊस	वाढीची	ऊस कापूस पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. ऊस पिकात पांढरी माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्वॅन्सिलियम लिक्वॅन्सिया या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकांमध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा अॅसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारवावे. इमिडाक्लोप्रिड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून फवारणी करावी.
केळी	वाढीची	केळी बागेंस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. नवीन लागवड केलेल्या केळी बागेंस ५० ग्रॅम नत्र प्रति झाड खतामात्रा द्यावी. केळी बागेंत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
आंबा	वाढीची	आंबा बागेंस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. आंबा फळ बागेंत ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आंबा बागेंत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
द्राक्ष	वाढीची	द्राक्ष बागेंस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. द्राक्ष बागेंतील रोगप्रसूत पाने काढून टाकावीत व रोगनाशकांची फवारणी करावी. द्राक्ष बागेंतील अतिरिक्त बगल फुटी काढून घ्याव्यात जेणेकरून जास्तीत जास्त सूर्यप्रकाश डोळ्यावर पडल्यास डोळा फुटण्यास मदत होते. द्राक्ष बागेंतील वेलीची बांधणी करावी. द्राक्ष बागेंत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
सिताफळ	वाढीची	सिताफळ बागेंस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. सिताफळ बागेंत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे. सिताफळ बागेंत तण नियंत्रण करावे.
भाजीपाला	पुनर्लागवड / काढणी	भाजीपाला पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. गादीवाफ्यावर तयार केलेल्या भाजीपाला पिकांच्या रोपणा ४५ दिवस झाले असल्यास पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून भाजीपाला पिकांची (वांगी, मिरची, टोमॅटो इ.) पुनर्लागवड करावी. पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून बियाद्वारे लागवड केल्या जाणाऱ्या भाज्या उदा. भेंडी, कारले, भोपळा, दोडका इत्यादी भाजीपाला पिकांची लागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सीफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रीन १५% १० मीली किंवा डायमेटोएट ३०% १३ मीली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेंती	पुनर्लागवड / काढणी	फुल पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. पाउस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा असल्याची खात्री करून फुल पिकाची पुनर्लागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	गोवंशीय पशुधनामध्ये लष्मी स्कॉन रोगाचा प्रादुर्भाव अत्यंत वेगाने होत आहे. याची सर्वात जास्त झळ लहान वयातील वासरंजा जाणवत असून मृत्यूचे प्रमाण वाढत आहे. अशा वेळी नियंत्रणासाठी व त्याची शारीरिक प्रतिकार शक्ती वाढवण्यासाठी १) वासरंजा चिक पाजवा. २) वयाच्या सातव्या दिवशी जंतनाशक औषधीची मात्रा द्यावी. ३) महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार लसीकरण करून घ्यावे. ४) आजारी आणि निरोगी वासरे, गोधन स्वतंत्र पणे विलगीकरण करावे. ५) सर्वात महत्वाचे म्हणजे २० % सूरुषा व ८०% काळजी (ज्यामध्ये पाणी, सकस चारा, जखमांची सुशुषा इत्यादी) गोष्टी कराव्यात.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी

जालना जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - ३१/२०२५- २०२६ मंगळवार, दिनांक - १५.०७.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०९ ते १५ जुलै २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक १६ ते २० जुलै २०२५, साठी हवामान अंदाज)				
०९/०७	१०/०७	११/०७	१२/०७	१३/०७	१४/०७	१५/०७	दिनांक	१६/०७	१७/०७	१८/०७	१९/०७	२०/०७
							पाऊस (मिमी)	५.०	४.०	६.०	३.०	३.०
							कमाल तापमान (अं.सें)	३२.०	३३.०	३४.०	३४.०	३३.०
							किमान तापमान (अं.सें)	२५.०	२५.०	२५.०	२५.०	२५.०
							स. ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	८०	७९	७९	८०	७९
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	५३	५१	५१	५३	४८
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१३	१३	१३	१३	१३
							स. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य
							दु. वाऱ्याची दिशा					

हवामान सारांश / चेतावणी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार जालना जिल्ह्यात दिनांक १५, १६ व १८ जुलै रोजी तुरळक ठिकाणी तर दिनांक १७ जुलै रोजी काही ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. जालना जिल्ह्यात पुढील चोवीस तासात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही व त्यानंतर हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे तर किमान तापमानात पुढील चार ते पाच दिवसात फारशी तफावत जाणवत नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १८ ते २४ जुलै २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे. सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बायोसर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बायोसर्जनाचा वेग वाढलेला आहे.

संदेश : पेरणी न झालेल्या ठिकाणी पेरणी योग्य पाऊस (७५ ते १०० मिमी) झाला असल्यास सूर्यकुल, तूर, संकरीत बाजरी, सोयाबीन व तूर (४:२), बाजरी व तूर (३:३), एरंडी, कारळ आणि तिळ, एरंडी व धने, एरंडी व तूर ही पिके घ्यावीत.

पिकाचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
कापूस	रोप अवस्था / वाढीची	कापूस पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. कापूस पिकाची लागवड करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टेशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. कापूस पिकात अंतरमशागतीची कामे करून घ्यावीत. कापूस पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे. कापूस पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडींचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी ५% निंबोळी अर्काची किंवा अॅसिटामेप्रिड २० % २ ग्रॅम प्रति १० लिटर किंवा फ्लोनिक्मिड ५० % ६० ग्रॅम प्रति एकर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. कापूस पिकाची लागवड करून एक महिना झाला असल्यास कोरडवाहू कापसास ३६ किलो नत्र प्रति हेक्टर तर बागायती कापूस पिकास ६० किलो नत्र प्रति हेक्टर वरखताची मात्रा द्यावी.
तूर	रोप अवस्था / वाढीची	तूर पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. तूर पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टेशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. पेरणी केलेल्या तूर पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. तूर पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
मूग/उडीद	रोप अवस्था / वाढीची	मूग/उडीद पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. मूग/उडीद पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टेशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. पेरणी केलेल्या मूग/उडीद पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. मूग/उडीद पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
भुईमूग	रोप अवस्था / वाढीची	भुईमूग पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. भुईमूग पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टेशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. पेरणी केलेल्या भुईमूग पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. भुईमूग पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
मका	वाढीची	मका पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. मका पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टेशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. मका पिकात अंतरमशागतीची कामे करून घ्यावीत. मका पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
ऊस	वाढीची	ऊस कापूस पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. ऊस पिकात पांढरी माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्वॅन्सिलियम लिक्वॅन्सिया जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकांमध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा अॅसीफेन ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणे करावे. इमिडाक्लोप्रिड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून फवारणी करावी.
केळी	वाढीची	केळी बागेस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. नवीन लागवड केलेल्या केळी बागेस ५० ग्रॅम नत्र प्रति झाड खतामात्रा द्यावी. केळी बागेत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
आंबा	वाढीची	आंबा बागेस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. आंबा फळ बागेत ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आंबा बागेत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
द्राक्ष	वाढीची	द्राक्ष बागेस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. द्राक्ष बागेतील रोगग्रस्त पाने काढून टाकावीत व रोगनाशकाची फवारणी करावी. द्राक्ष बागेतील अतिरिक्त बगल फुटी काढून घ्याव्यात जेणेकरून जास्तीत जास्त सूर्यप्रकाश डोळ्यावर पडल्यास डोळा फुटण्यास मदत होते. द्राक्ष बागेतील वेळीची बांधणी करावी. द्राक्ष बागेत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
सिताफळ	वाढीची	सिताफळ बागेस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. सिताफळ बागेत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे. सिताफळ बागेत तण नियंत्रण करावे.
भाजीपाला	पूर्णलागवड / काढणी	भाजीपाला पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. गादीवाफ्यावर तयार केलेल्या भाजीपाला पिकांच्या रोपांना ४५ दिवस झाले असल्यास पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून भाजीपाला पिकांची (वांगी, मिरची, टोमॅटो इ.) पूर्णलागवड करावी. पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून बियाद्वारे लागवड केल्या जाणाऱ्या भाज्या उदा. भेंडी, कारले, भोपळा, दोडका इत्यादी भाजीपाला पिकांची लागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सीफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रीन १५% १० मीली किंवा डायमेटोएट ३०% १३ मीली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	पूर्णलागवड / काढणी	फुल पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा असल्याची खात्री करून फुल पिकाची पूर्णलागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	गोवंशीय पशुधनामध्ये लम्पी स्क्रीन रोगाचा प्रादुर्भाव अत्यंत वेगाने होत आहे. याची सर्वात जास्त झळ लहान वयातील वासरांना जाणवत असून मृत्यूचे प्रमाण वाढत आहे. अशा वेळी नियंत्रणासाठी व त्यांची शारीरिक प्रतिकार शक्ती वाढवण्यासाठी १) वासरांना चिक जाजवा. २) वयाच्या सातव्या दिवशी जंतुनाशक औषधीची मात्रा द्यावी. ३) महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार लसीकरण करून घ्यावे. ४) आजारी आणि निरोगी वासरे, गोधन स्वतंत्र पणे विलगीकरण करावे. ५) सर्वात महत्वाचे म्हणजे २० % सूश्रूषा व ८०% काळजी (ज्यामध्ये पाणी, सकस चारा, जखमांची सुश्रूषा इत्यादी) गोष्टी कराव्यात.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी - ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

लातूर जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक - ३१/२०२५- २०२६ मंगळवार, दिनांक - १५.०७.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०९ ते १५ जुलै २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक १६ ते २० जुलै २०२५, साठी हवामान अंदाज)				
०९/०७	१०/०७	११/०७	१२/०७	१३/०७	१४/०७	१५/०७	दिनांक	१६/०७	१७/०७	१८/०७	१९/०७	२०/०७
							पाऊस (मिमी)	५.०	८.०	१०.०	९.०	३.०
							कमाल तापमान (अं.सें)	३१.०	३२.०	३१.०	३१.०	३१.०
							किमान तापमान (अं.सें)	२४.०	२५.०	२५.०	२५.०	२५.०
							स. दु.	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	७८	७७	७९	७८	७९
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	५१	५३	५५	५७	५३
							वाऱ्याचा वेग (किमी/तास)	१६	१५	१४	१४	१३
							स. दु.	पश्चिम- नैऋत्य	पश्चिम	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य

हवामान सारांश / चेतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक १७ जुलै रोजी लातूर जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम पावसाची शक्यता आहे. लातूर जिल्ह्यात दिनांक १५, १६ व १८ जुलै रोजी तुरळक ठिकाणी तर दिनांक १७ जुलै रोजी काही ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. लातूर जिल्ह्यात पुढील चोवीस तासात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही व त्यानंतर हळूहळू २ ते ३ अं.सें. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे तर किमान तापमानात पुढील चार ते पाच दिवसात फारशी तफावत जाणवत नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १८ ते २४ जुलै २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बायोसॅलॅनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बायोसॅलॅनाच्या वेग वाढलेला आहे.

संदेश : पेरणी न झालेल्या ठिकाणी पेरणी योग्य पाऊस (७५ ते १०० मिमी) झाला असल्यास सूर्यफुल, तूर, संकरीत बाजरी, सांयाबीन + तूर (४:२), बाजरी + तूर (३:३), एरंडी, कारळ आणि तिळ, एरंडी + धने, एरंडी + तूर ही पिके घ्यावीत.

पिकाचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
कापूस	रोप अवस्था / वाढीची	कापूस पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. कापूस पिकाची लागवड करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. कापूस पिकात अंतरमशागतीची कामे करून घ्यावीत. कापूस पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे. कापूस पिकाची लागवड करून एक महिना झाला असल्यास कोरडवाहू कापसास ३६ किलो नत्र प्रति हेक्टर तर बागायती कापूस पिकास ६० किलो नत्र प्रति हेक्टर वरखताची मात्रा द्यावी.
तूर	रोप अवस्था / वाढीची	तूर पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. तूर पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी.पेरणी केलेल्या तूर पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. तूर पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
मूग/उडीद	रोप अवस्था / वाढीची	मूग/उडीद पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. मूग/उडीद पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. पेरणी केलेल्या मूग/उडीद पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. मूग/उडीद पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
भुईमूग	रोप अवस्था / वाढीची	भुईमूग पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. भुईमूग पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. पेरणी केलेल्या भुईमूग पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. भुईमूग पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
मका	वाढीची	मका पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. मका पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. मका पिकात अंतरमशागतीची कामे करून घ्यावीत. मका पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
ऊस	वाढीची	ऊस कापूस पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. ऊस पिकात पांढरी माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्वॅन्सिलियम लिक्वॅन्स या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. रासायनिक कोटकनाशकामध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा अॅसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. इमिडाक्लोप्रिड १७.८% कोटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून फवारणी करावी.
केळी	वाढीची	केळी बागेस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. नवीन लागवड केलेल्या केळी बागेस ५० ग्रॅम नत्र प्रति झाड खतामात्रा द्यावी. केळी बागेत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
आंबा	वाढीची	आंबा बागेस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. आंबा फळ बागेत ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आंबा बागेत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
द्राक्ष	वाढीची	द्राक्ष बागेस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. द्राक्ष बागेतील रोगग्रस्त पाने काढून टाकावीत व रोगनाशकाची फवारणी करावी. द्राक्ष बागेतील अतिरिक्त बगल फुटी काढून घ्याव्यात जेणेकरून जास्तीत जास्त सूर्यप्रकाश डोळ्यावर पडल्यास डोळा फुटण्यास मदत होते. द्राक्ष बागेतील वेलीची बांधणी करावी. द्राक्ष बागेत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
सिताफळ	वाढीची	सिताफळ बागेस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. सिताफळ बागेत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे. सिताफळ बागेत तण नियंत्रण करावे.
भाजीपाला	पूर्णलागवड / काढणी	भाजीपाला पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. गादीवाफ्यावर तयार केलेल्या भाजीपाला पिकाच्या रोपणा ४५ दिवस झाले असल्यास पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून भाजीपाला पिकांची (वांगी, मिरची, टोमॅटो इ.) पूर्णलागवड करावी. पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून बियाद्वारे लागवड केल्या जाणाऱ्या भाज्या उदा. भेंडी, कारले, भोपळा, दोडका इत्यादी भाजीपाला पिकांची लागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सीफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रीन १५% १० मीली किंवा डायमेटोएट ३०% १३ मीली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेती	पूर्णलागवड / काढणी	फुल पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा असल्याची खात्री करून फुल पिकाची पूर्णलागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	गोवंशीय पशुधनामध्ये लष्मी स्क्रीन रोगाचा प्रादुर्भाव अत्यंत वेगाने होत आहे. याची सर्वात जास्त झळ लहान वयातील वासरांना जाणवत असून मृत्यूचे प्रमाण वाढत आहे. अशा वेळी नियंत्रणासाठी व त्यांची शारीरिक प्रतिकार शक्ती वाढवण्यासाठी १) वासरांना चिक पाजावा. २) वयाच्या सातव्या दिवशी जंतनाशक औषधीची मात्रा द्यावी. ३) महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार लसीकरण करून घ्यावे. ४)आजारी आणि निरोगी वासरे, गोधन स्वतंत्र पणे विलगीकरण करावे. ५) सर्वात महत्वाचे म्हणजे २० % सूरूषा व ८०% काळजी (ज्यामध्ये पाणी, सकस चारा, जखमांची सुशुषा इत्यादी) गोष्टी कराव्यात.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषी विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयित कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी — ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

नांदेड जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक — ३१/२०२५- २०२६ मंगळवार, दिनांक — १५.०७.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०९ ते १५ जुलै २०२५)							हवामान घटक	हवामान अंदाज (दिनांक १६ ते २० जुलै २०२५, साठी हवामान अंदाज)				
०९/०७	१०/०७	११/०७	१२/०७	१३/०७	१४/०७	१५/०७	दिनांक	१६/०७	१७/०७	१८/०७	१९/०७	२०/०७
							पाऊस (मिमी)	३.०	४.०	१०.०	९.०	२.०
							कमाल तापमान (अं.सें)	३३.०	३३.०	३४.०	३४.०	३३.०
							किमान तापमान (अं.सें)	२६.०	२६.०	२६.०	२६.०	२६.०
							स. ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ
							सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)	७४	७८	७९	७८	७९
							दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)	५२	५४	५९	५६	५०
							वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)	१४	१३	१०	१०	११
							स. वाऱ्याची दिशा	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम-वायव्य	पश्चिम-वायव्य	वायव्य
							दु.					

हवामान सारांश / चेंतावनी :

प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक १७ व १८ जुलै रोजी नांदेड जिल्ह्यात तुरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघवर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम पावसाची शक्यता आहे. नांदेड जिल्ह्यात दिनांक १५, १६ व १८ जुलै रोजी तुरळक ठिकाणी तर दिनांक १७ जुलै रोजी काही ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. नांदेड जिल्ह्यात पुढील चोवीस तासात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही व त्यानंतर हळूहळू २ ते ३ अं.सें. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे तर किमान तापमानात पुढील चार ते पाच दिवसात फारशी तफावत जाणवत नाही.

सामान्य सल्ला :

विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १८ ते २४ जुलै २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे.

संक. इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बायोसर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बायोसर्जनाचा वेग वाढलेला आहे.

सदेश : पेरणी न झालेल्या ठिकाणी पेरणी योग्य पाऊस (७५ ते १०० मिमी) झाला असल्यास सूर्यकुल, तूर, संकरीत बाजरी, सांयाबीन + तूर (४:२), बाजरी + तूर (३:३), एरंडी, कारळ आणि तिळ, एरंडी + धने, एरंडी + तूर ही पिके घ्यावीत.

पिकाचे नाव	अवस्था	कृषी हवामान सल्ला
कापूस	रोप अवस्था / वाढीची	कापूस पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. कापूस पिकाची लागवड करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टेशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. कापूस पिकात अंतरमशागतीची कामे करून घ्यावीत. कापूस पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिडहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे. कापूस पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी ५% निंबोळी अर्काची किंवा अॅसिटामॉप्रिड २० % २ ग्रॅम प्रति १० लिटर किंवा फ्लोनिक्झिमिड ५०% ६० ग्रॅम प्रति एकर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. कापूस पिकाची लागवड करून एक महिना झाला असल्यास कोरडवाहू कापसास ३६ किलो नत्र प्रति हेक्टर तर बागायती कापूस पिकास ६० किलो नत्र प्रति हेक्टर वरखताची मात्रा द्यावी.
तूर	रोप अवस्था / वाढीची	तूर पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. तूर पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टेशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. पेरणी केलेल्या तूर पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. तूर पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिडहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
मूग/उडीद	रोप अवस्था / वाढीची	मूग/उडीद पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. मूग/उडीद पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टेशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. पेरणी केलेल्या मूग/उडीद पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. मूग/उडीद पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिडहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
भुईमूग	रोप अवस्था / वाढीची	भुईमूग पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. भुईमूग पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टेशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. पेरणी केलेल्या भुईमूग पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. भुईमूग पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिडहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
मका	वाढीची	मका पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. मका पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टेशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. मका पिकात अंतरमशागतीची कामे करून घ्यावीत. मका पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिडहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
ऊस	वाढीची	ऊस कापूस पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. ऊस पिकात पांढरी माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्वॅन्सिलियम लिक्वॅन्सिया या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकांमध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा अॅसीफे ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारवावे. इमिडाक्लोप्रिड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून फवारणी करावी.
केळी	वाढीची	केळी बागेंस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. नवीन लागवड केलेल्या केळी बागेंस ५० ग्रॅम नत्र प्रति झाड खतामात्रा द्यावी. केळी बागेंत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिडहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
आंबा	वाढीची	आंबा बागेंस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. आंबा फळ बागेंत ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आंबा बागेंत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिडहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
द्राक्ष	वाढीची	द्राक्ष बागेंस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. द्राक्ष बागेंतील रोगप्रसूत पाने काढून टाकावीत व रोगनाशकांची फवारणी करावी. द्राक्ष बागेंतील अतिरिक्त बगल फुटी काढून घ्याव्यात जेणेकरून जास्तीत जास्त सूर्यप्रकाश डोळ्यावर पडल्यास डोळा फुटण्यास मदत होते. द्राक्ष बागेंतील वेलीची बांधणी करावी. द्राक्ष बागेंत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिडहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.
सिताफळ	वाढीची	सिताफळ बागेंस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. सिताफळ बागेंत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिडहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे. सिताफळ बागेंत तण नियंत्रण करावे.
भाजीपाला	पुनर्लागवड / काढणी	भाजीपाला पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. गादीवाफ्यावर तयार केलेल्या भाजीपाला पिकांच्या रोपणा ४५ दिवस झाले असल्यास पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून भाजीपाला पिकांची (वांगी, मिरची, टोमॅटो इ.) पुनर्लागवड करावी. पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून बियाद्वारे लागवड केल्या जाणाऱ्या भाज्या उदा. भेंडी, कारले, भोपळा, दोडका इत्यादी भाजीपाला पिकांची लागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सीफेन ५% + फेनप्रोपाथ्रीन १५% १० मीली किंवा डायमेटोएट ३०% १३ मीली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
फुलशेंती	पुनर्लागवड / काढणी	फुल पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. पाउस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा असल्याची खात्री करून फुल पिकाची पुनर्लागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकाची काढणी करून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.
पशुधन व्यवस्थापन	-----	गोवंशीय पशुधनामध्ये लष्मी स्कॉन रोगाचा प्रादुर्भाव अत्यंत वेगाने होत आहे. याची सर्वात जास्त झळ लहान वयातील वासरंजा जाणवत असून मृत्यूचे प्रमाण वाढत आहे. अशा वेळी निव्वर्णनासाठी व त्याची शारीरिक प्रतिकार शक्ती वाढवण्यासाठी १) वासरंजा चिक पाजवा. २) वयाच्या सातव्या दिवशी जंतनाशक औषधीची मात्रा द्यावी. ३) महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार लसीकरण करून घ्यावे. ४) आजारी आणि निरोगी वासरे, गोधन स्वतंत्र पणे विलगीकरण करावे. ५) सर्वात महत्वाचे म्हणजे २० % सूरुषा व ८०% काळजी (ज्यामध्ये पाणी, सकस चारा, जखमांची सुशुषा इत्यादी) गोष्टी कराव्यात.

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी

ग्रामीण कृषि मौसम सेवा
अखिल भारतीय समन्वयीत कृषि हवामानशास्त्र संशोधन प्रकल्प
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी — ४३१ ४०२
ईमेल - amfuparbhani@gmail.com

परभणी जिल्हा कृषि हवामान सल्ला पत्रक क्रमांक — ३१/२०२५- २०२६ मंगळवार, दिनांक — १५.०७.२०२५

मागील आठवड्यातील हवामानस्थिती (दिनांक ०९ ते १५ जुलै २०२५)							हवामान घटक		हवामान अंदाज (दिनांक १६ ते २० जुलै २०२५, साठी हवामान अंदाज)				
०९/०७	१०/०७	११/०७	१२/०७	१३/०७	१४/०७	१५/०७	दिनांक		१६/०७	१७/०७	१८/०७	१९/०७	२०/०७
०.४	०.९	२.०	०.०	०.०	०.०	०.०	पाऊस (मिमी)		३.०	४.०	८.०	१०.०	३.०
२७.५	३१.०	३१.२	३३.०	३३.२	३३.६	३३.७	कमाल तापमान (अं.से)		३३.०	३४.०	३५.०	३४.०	३४.०
२३.०	२३.०	२३.१	२३.५	२२.७	२२.६	२२.७	किमान तापमान (अं.से)		२६.०	२६.०	२६.०	२६.०	२६.०
ढगाळ	ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ	स्वच्छ	स.	ढग स्थिती (आकाश)	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ
पूर्णतः ढगाळ	पूर्णतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	अंशतः ढगाळ	स्वच्छ	ढगाळ	दु.							
९०	९३	८८	७५	८०	८०	८०	सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (%)		७५	७६	७८	७७	७६
८१	७१	६२	५५	४९	५९	५९	दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (%)		५०	५०	५१	५२	४६
४.६	३.३	२.८	५.१	६.४	६.३	६.७	वाऱ्याचा वेग (किमी /तास)		१४	१३	१३	१३	१३
पश्चिम	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- नैऋत्य	स.	वाऱ्याची दिशा	पश्चिम	पश्चिम	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य
पश्चिम- वायव्य	उत्तर- ईशान्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	पश्चिम- वायव्य	नैऋत्य	दु.						
पाऊस (मिमी) मागील आठवड्यातील					पाऊस (मिमी) ०१/०१/२०२५ पासून आजपर्यंत			पाऊस (मिमी) ०१/०६/२०२५ पासून आजपर्यंत					
३.३					२५९.०			१३९.३					
हवामान सारांश / चेतावनी : प्रादेशिक हवामान केंद्र, मुंबई येथून प्राप्त झालेल्या अंदाजानुसार दिनांक १८ जुलै रोजी परभणी जिल्ह्यात तूरळक ठिकाणी वादळी वारा, मेघगर्जना, वाऱ्याचा वेग अधिक (ताशी ३० ते ४० कि.मी.) राहून हलक्या ते मध्यम पावसाची शक्यता आहे. परभणी जिल्ह्यात दिनांक १५, १६ व १८ जुलै रोजी तूरळक ठिकाणी तर दिनांक १७ जुलै रोजी काही ठिकाणी हलक्या स्वरूपाच्या पावसाची शक्यता आहे. परभणी जिल्ह्यात पुढील चोवीस तासात कमाल तापमानात फारशी तफावत जाणवत नाही व त्यानंतर हळूहळू २ ते ३ अं.से. ने वाढ होण्याची शक्यता आहे तर किमान तापमानात पुढील चार ते पाच दिवसात फारशी तफावत जाणवत नाही.													
सामान्य सल्ला : विस्तारीत अंदाजानुसार (ईआरएफएस) मराठवाड्यात दिनांक १८ ते २४ जुलै २०२५ दरम्यान पाऊस सरासरीएवढा, कमाल तापमान व किमान तापमान सरासरीएवढे राहण्याची शक्यता आहे. सॅक, इसरो अहमदाबाद यांच्या उपग्रहाच्या बाष्पोत्सर्जनाच्या जिल्हानिहाय व तालुकानिहाय छायाचित्रानुसार मराठवाड्यात बाष्पोत्सर्जनाचा वेग वाढलेला आहे.													
संदेश : पेरणी न झालेल्या ठिकाणी पेरणी योग्य पाऊस (७५ ते १०० मिमी) झाला असल्यास सूर्यफुल, तूर, संकरीत बाजरी, सोयाबीन + तूर (४:२), बाजरी + तूर (३:३), एरंडी, कारळ आणि तिळ, एरंडी + धने, एरंडी + तूर ही पिके घ्यावीत.													
पिकांचे नाव		अवस्था		कृषी हवामान सल्ला									
कापूस	रोप अवस्था / वाढीची		कापूस पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. कापूस पिकाची लागवड करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टोशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. कापूस पिकात अंतरमशागतीची कामे करून घ्यावीत. कापूस पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे. कापूस पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडींचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी ५% निंबोळी अर्काची किंवा ऑसिडामिप्रिड २० % २ ग्रॅम प्रति १० लिटर किंवा फ्लोनिक्झिड ५०% ६० ग्रॅम प्रति एकर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. कापूस पिकाची लागवड करून एक महिना झाला असल्यास कोरडवाहू कापसास ३६ किलो नत्र प्रति हेक्टर तर बागायती कापूस पिकास ६० किलो नत्र प्रति हेक्टर वरखताची मात्रा द्यावी.										
तूर	रोप अवस्था / वाढीची		तूर पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. तूर पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टोशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी.पेरणी केलेल्या तूर पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. तूर पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.										
मूग/उडीद	रोप अवस्था / वाढीची		मूग/उडीद पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. मूग/उडीद पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टोशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. पेरणी केलेल्या मूग/उडीद पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. मूग/उडीद पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.										
भुईमूग	रोप अवस्था / वाढीची		भुईमूग पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. भुईमूग पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टोशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. पेरणी केलेल्या भुईमूग पिकात अंतरमशागतीची कामे करून पिक तण विरहीत ठेवावे. भुईमूग पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.										
मका	वाढीची		मका पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. मका पिकाची पेरणी करून एक महिना झाला असल्यास १ % (१०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) पोर्टोशियम नायट्रेटची (१३:००:४५) फवारणी करावी. मका पिकात अंतरमशागतीची कामे करून घ्यावीत. मका पिकामध्ये शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.										
ऊस	वाढीची		ऊस कापूस पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. ऊस पिकात पांढरी माशीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास याच्या व्यवस्थापनासाठी, लिक्नीसिलियम लिक्नीनी या जैविक बुरशीची ४० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. रासायनिक कीटकनाशकामध्ये क्लोरोपायरीफॉस २० टक्के ३० मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के ३ मिली किंवा ऑसीफेट ७५ % २० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारावे. इमिडाक्लोपीड १७.८% कीटकनाशकासोबत २ टक्के युरिया (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर पाण्यात) मिसळून फवारणी करावी.										
केळी	वाढीची		केळी बागेस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. नवीन लागवड केलेल्या केळी बागेस ५० ग्रॅम नत्र प्रति झाड खतामात्रा द्यावी. केळी बागेत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.										
आंबा	वाढीची		आंबा बागेस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. आंबा फळ बागेत ००:५२:३४ १५ ग्रॅम प्रति लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. आंबा बागेत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.										
द्राक्ष	वाढीची		द्राक्ष बागेस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. द्राक्ष बागेतील रोगप्रस्त पाने काढून टाकावीत व रोगनाशकांची फवारणी करावी. द्राक्ष बागेतील अतिरिक्त बगल फुटी काढून घ्याव्यात जेणेकरून जास्तीत जास्त सूर्यप्रकाश डोळ्यावर पडल्यास डोळा फुटण्यास मदत होते. द्राक्ष बागेतील वेळीची बांधणी करावी. द्राक्ष बागेत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे.										
सिताफळ	वाढीची		सिताफळ बागेस पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. सिताफळ बागेत शंखी गोगलगायीच्या व्यवस्थापनासाठी दाणेदार मेटालिहाईड २ किलो प्रति एकर या प्रमाणात शेतात पसरून द्यावे. सिताफळ बागेत तण नियंत्रण करावे.										
भाजीपाला	पूर्णलागवड / काढणी		भाजीपाला पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. गादीवाफ्यावर तयार केलेल्या भाजीपाला पिकांच्या रोपांना ४५ दिवस झाले असल्यास पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून भाजीपाला पिकांची (वांगी, मिरची, टोमॅटो इ.) पूर्णलागवड करावी. पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा बघून बियाद्वारे लागवड केल्या जाणाऱ्या भाज्या उदा. भेंडी, कारले, भोपळा, दोडका इत्यादी भाजीपाला पिकांची लागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या भाजीपाला पिकांची काढणी करून घ्यावी. भाजीपाला (मिरची, वांगे व भेंडी) पिकात रसशोषण करणाऱ्या किडीचा प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सिफेन ५५% + फेनप्रोपाझीन १५% १० मीली किंवा डायमेटोएट ३०% १३ मीली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.										
फुलशेती	पूर्णलागवड / काढणी		फुल पिकास पाण्याचा ताण बसत असल्यास आवश्यकतेनुसार सूक्ष्म सिंचन पध्दतीने पाणी व्यवस्थापन करावे. पाऊस झालेल्या ठिकाणी जमिनीत ओलावा असल्याची खात्री करून फुल पिकाची पूर्णलागवड करावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी. काढणीस तयार असलेल्या फुलपिकांची काढणी करून घ्यावी.										
पशुधन व्यवस्थापन	-----		गोवंशीय पशुधनामध्ये लष्मी स्कॉन रोगाचा प्रादुर्भाव अत्यंत वेगाने होत आहे. याची सवात जास्त झाले लहान वयातील वासरांना जाणवत असून मृत्यूचे प्रमाण वाढत आहे. अशा वेळी नियंत्रणासाठी व त्यांची शारिरीक प्रतिकार शक्ती वाढवण्यासाठी १) वासरांना चिक पाजवा. २) वयाच्या सातव्या दिवशी जंतनाशक औषधीची मात्रा द्यावी. ३) महाराष्ट्र शासन यांच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार लसीकरण करून घ्यावे. ४)आजारी आणि निरोगी वासरे, गोधन स्वतंत्र पणे विलगीकरण करावे. ५) सवात महत्वाचे म्हणजे २० % सूरुषा व ८०% काळजी (ज्यामध्ये पाणी, सकस चारा, जखमांची सुशुषा इत्यादी) गोष्टी कराव्यात.										
सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वस्तराव नाईक मराठवाडा कृषी विश्वापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मोसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.													

सदर कृषी हवामान सल्ला पत्रिका वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी येथील ग्रामीण कृषी मौसम सेवा योजनेतील तज्ञ समितीच्या शिफारशीवरून तयार करून प्रसारित करण्यात आली.

मुख्य प्रकल्प समन्वयक
ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी